

Το Κατηγορούμενο

Το Απλό Κατηγορούμενο

είναι ένα ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία ή μετοχή που προσδιορίζει το Υποκείμενο (ή και το Αντικείμενο του ρήματος) και εξαρτάται από ρήματα συνδετικά, όπως:

είμι, υπάρχω, διατελώ, ἔφυν, πέφυκα, γίγνομαι, καθίσταμαι, τυγχάνω, αποβαίνω, ἐκβαίνω, συμβαίνω, φαίνομαι, δοκῶ, ὑπολαμβάνομαι, εὕρισκομαι, κρίνομαι, καλοῦμαι, ὀνομάζομαι, προσαγορεύομαι, ἀκούω, αἰροῦμαι, χειροτονοῦμαι, λαγχάνω, ἀποδεικνύομαι.

π.χ. ὁ ἥλιος ἐστὶ λαμπρὸς

Ἀλέξανδρος καλεῖται Μέγας

Το Επίρρηματικό Κατηγορούμενο

είναι ένα επίθετο που συνήθως εξαρτάται από ρήματα κινητικά και δηλώνει:

• ΤΟΠΟ

[συνηθέστερα: ὑπαίθριος, θυραῖος, πλάγιος, θαλάσσιος, ἐπιπόλαιος, πελάγιος, μετέωρος κ.λπ]

• ΤΡΟΠΟ

[συνηθέστερα: ἐκῶν, ἄκων, ἄκριτος, ἐθελούσιος, ἥσυχος, ὑπόσπονδος, αὐτεπάγγελτος, ἄσμενος, αἰφνίδιος, ἀθρόος, συχνός, πυκνός, αὐτόματος κ.λπ]

• ΧΡΟΝΟ

[συνηθέστερα: σκοταῖος, ἡμερήσιος, ἐνιαύσιος, χρόνιος κ.λπ]

• ΤΑΞΗ - ΣΕΙΡΑ

[συνηθέστερα: δευτεραῖος, τριταῖος, ὄψιος, τελευταῖος κ.λπ]

• ΣΚΟΠΟ

[συνηθέστερα: βοηθός, ἀρωγός, ἐπίκουρος, σύμβουλος κ.λπ]

π.χ. αἱ νῆες ἀφίκοντο βοηθοὶ
οἱ στρατιῶται ἦλθον πρῶτοι

ΤΟ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Συνήθως προσδιορίζει το Υποκείμενο
και **εκφράζει μια ιδιότητα που θα αποκτηθεί στο μέλλον.**

Συνηθέστερα ρήματα που συνδέονται με προληπτικά κατηγορούμενα είναι τα εξής:

Αὔξω, αὐξάνω, παρασκευάζω, πήγνυμι, ποθῶ, αἶρω, τείνω, ὠθῶ, κατασκευάζω, σπουδάζω, ῥέω.

π.χ. Ἰπποκράτης ἐσπούδαζε σοφιστῆς.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ

εξαρτάται από τα συνδετικά ρήματα **εἰμί, γίγνομαι, ὑπάρχω** και δηλώνει:

- κτήση (κτητική)
- ὕλη
- διαιρεμένο ὅλο (διαιρητική)
- ἀξία
- ιδιότητα
- καταγωγή

π.χ. ὁ οἶκος ἐστὶ τοῦ Περικλέους

ὁ στέφανος ἐστὶ δάφνης

ΆΣΚΗΣΗ

ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΟΥΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΣ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΑ

1. Ὁ ἄγγελος ἀφίκετο <u>τριταῖος</u>. 2. Κῦρος <u>κάλλιστος</u> ἦν τὸ εἶδος. 3. Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ <u>φιλοσοφεῖν</u>. 4. Ὁ οἶκος ἐστὶ <u>τοῦ Σωκράτους</u>. 5. Οἱ στρατιῶται ἐσκήνουν <u>ὑπαίθριοι</u>. 6. Πάντα ἐστὶ <u>χρυσοῦ</u>. 7. Κῦρος ἦν μέγας <u>στρατηγός</u>. 8. Οἱ πολέμιοι ἐπέθοντο <u>αἰφνίδιοι</u>. 9. Αἱ πονηραὶ ἐλπίδες κακοὶ <u>σύμβουλοι</u> εἰσὶ. 10. Οἱ Τριάκοντα ἀπέκτειναν τοὺς πολίτας <u>ἀκρίτους</u>. 11. Τὸ τεῖχος ἦρετο <u>μέγα</u>. 12. Οἱ νέοι <u>ἄσμενοι</u> μανθάνουσιν ἀναγινώσκειν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.	13. Τὸ Κύρου ὄνομα <u>μέγα</u> ἤϋξετο. 14. Θεόπομπος <u>τριταῖος</u> ἀφίκετο. 15. <u>Τοῦτο</u> ἐστὶν ἡ ρητορική. 16. Αἱ νῆες ἐναυμάχησαν πολὺ χρόνον <u>ἀθρόαι</u>. 17. Οἱ οἶκοι εἰσὶν <u>Λυσίου</u>. 18. Ὁ ἀγρὸς ἐστὶ πολλῶν <u>ταλάντων</u>. 19. Οἱ νέοι παιδευόμενοι ἀποβαίνουσι ἀγαθοὶ <u>πολίται</u>. 20. Ὁ στρατὸς ἐστὶ <u>θηβαίων</u>. 21. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον <u>βοηθοὶ</u> τῶν Θηβαίων. 22. Οἱ πλουσιώτατοι <u>ἀτελεῖς</u> ὑπάρχουσιν. 23. Ἰπποκράτης ἐστὶ <u>τῶν ἰατρῶν</u>. 24. Ἰππάρχος καὶ Θεσσαλὸς <u>ἀδελφοὶ</u> ἦσαν. 25. Οἱ Θηβαῖοι ἀφιασιν τὰς πόλεις <u>αὐτενόμους</u>.

